

МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ТАЪЛИМИ
«ДОНИШГОЊИ ДАВЛАТИИ ТИББИИ ТОЪКИСТОН
БА НОМИ АБЎАЛӢ ИБНИ СИНО»

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Муовини ректор оид ба корњои таълими
МДТ ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино
д.и.т., профессор _____ С.Т. Ибодов

« _____ » _____ 2019 с.

КАФЕДРАИ ГИСТОЛОГИЯ

**Саволњои шиъфои барои донишљӯёни курси
II факултети педиатрӣ аз фанни гистология**

ДУШАНБЕ - 2019

Саволҳои шифохи барои донишљӯёни курси II факултети педиатрї аз фанни цитология, эмбриология ва гистология

Мавзў: Сохти ситоплазма. Органоидњо ва омезањо.

1. Ѕуљайра чист? Унсурњои таркибии он.
2. Унсурњои таркибии ситоплазма. Таркиби гиалоплазма ва ањамияти он.
3. Ањамияти функционалї, сохти мембранаи биологии универсалї.
4. Муаяйн кардани мафњуми «органоидањо». Таснифи органоидањо.
5. Тўри эндоплазматикї, навњо, вазифањо ва сохти он
6. Љињози Голљї, Вазифањо ва сохти он аз рўи нишондоди микроскопњои рушної ва электронї.
7. Митохондрияњо. Вазифањо ва сохти он аз рўи нишондоди микроскопњои рушної ва электронї.
8. Лизосомањо, навњо, вазифањо ва сохти он аз рўи нишондоди микроскопњои рушної ва электронї.
9. Мафњуми «омеза», таснифи онњо, фарќияти онњо аз органоидањо.

Мавзў: Сохти ядро. Навњои таќсимшавии њуљайра.

1. Сохти ядрои њуљайраи дар њолати таќсимнашуда (интерфаза) ва унсурњои он.
2. Сохт ва вазифањои пардаи ядро ва ядроча.
3. Мафњум дар бораи давраи њаёти њуљайра. Усуљои таќсимшавии њуљайра.
4. Тайёрии њуљайра ба таќсимшавї. Марњилањои интерфаза.
5. Марњилањои митоз. Ањамияти биологии митоз.
6. Мейоз, фарќияти он аз митоз. Ањамияти биологии мейоз.
7. Амитоз, эндомиоз. Ањамияти онњо.

Мавзў: Љанинсиносїи умумї. Марњилањои щаниншиносї.

1. Марњилањои асосии щаниншиносї. Унсурњое, ки дар натиљаи ин марњилањо њосил мешаванд.
2. Хусусияти сохти нутфа ва тухмњуљайра.
3. Бордоршавї чист? Марњилањо ва ањамияти биологии он.
4. Таќсимшавї чист? Усуљои таќсимшавї ва навњои бластулањо.
5. Гастрўлятсия чист? Усуљои гастрўлятсия.
6. Узвњои ғайриљанинї, манбаи инкишоф ва ањамияти функционалии онњо.

Мавзў: Бофтањои рўйпушкунанда.

1. Тавсифи умумї ва вазифањои бофтањои рўйпушкунанда.
2. Таснифи морфофункционалии бофтањои рўйпушкунанда.
3. Таснифи онтофилогенетикии бофтањои рўйпушкунанда ва љойгиршавии онњо.
4. Хусусиятњои сохти бофтањои рўйпушкунанда.
5. Хусусиятњои сохт, тарашуњњосилкунї, вазифањои ғадудњои эндокринї ва экзокринї.
6. Ғадудњои экзокринї ва таснифи онњо аз рўи љойгиршавї, сохти қисми тарашуњњосилкунанда ва сохти маљроғоњ.
7. Навњои (тарзњо) тарашуњњосилкунии ғадудњои экзокринї (мисолњо).

Мавзў: Хун ва лимфа.

1. Унсурњои таркибї ва вазифањои асосии хун.
2. Миќдор, сохт ва вазифањои эритроцитњо.
3. Гемоглобин, таркиб, навњо ва вазифањои он.
4. Миќдор, тавсифи умумї ва таснифи лейкоцитњо.
5. Лейкоцитњои доначадор. Асоси таснифи онњоро чї ташкил медињад. Ањамияти функционалии онњо.
6. Лейкоцитњои бедонача. Асоси таснифи онњоро чї ташкил медињад. Ањамияти функционалии онњо.
7. Миќдори тромбоцитњо. Сохт ва ањамияти функционалии онњо.
8. Мафњум дар бораи гемограмма ва формулаи лейкоцитарї. Ба таври кушода онро ифода намоед.

Мавзў: Бофтаи пайвасткунанда.

1. Манбаи инкишоф, вазифа ва хусусиятњои сохти бофтаи пайвасткунанда.
2. Тасниф ва љойгиршавии навњои бофтаи пайвасткунанда.
3. Сохт ва таркиби моддаи байнињуљайравии бофтањои пайвасткунандаи нахдор.
4. Бофтаи пайвасткунандаи нахдори ковок. Сохт, таркиби њуљайравї, љойгиршавї ва вазифаи он.
5. Таркиби њуљайравии бофтаи пайвасткунандаи нахдори ковок. Фибробласт, сохт ва вазифањои он.
6. Таркиби њуљайравии бофтаи пайвасткунандаи нахдори ковок. Макрофаг, сохт ва вазифањои он.
7. Таркиби њуљайравии бофтаи пайвасткунандаи нахдори ковок. Ѕуљайраи фарбењ (лабросит), сохт ва вазифањои он.
8. Таркиби њуљайравии бофтаи пайвасткунандаи нахдори ковок. Плазмосит, сохт ва вазифањои он.
9. Хусусиятњои сохт, љойгиршавї ва вазифањои бофтаи пайвасткунандаи нахдори зич.
10. Намудњои бофтаи пайвасткунандаи хусусиятњои махсусдошта. Вазифањо ва љойгиршавии онњоро нишон дињед.

Мавзў. Бофтањои скелетї. Бофтањои таѓоякї.

1. Тавсифи морфофункционалі ва намудњои бофтаи таѓояќи.
2. Унсурњои таркиби ва таркиби химиявии бофтаи таѓояќи.
3. Кабатњо, таркиби бофтави ва вазифањои таѓояќпарда.
4. Љойгиршави ва сохти бофтаи таѓояќи шишамонанд.
5. Љойгиршави ва сохти бофтаи таѓояќи чандирї. Фарќияти он аз таѓояќи шишамонанд.
6. Љойгиршави ва сохти бофтаи таѓояќи тордор.

Мавзў: Бофтањои скелети. Бофтаи устухони .

1. Тавсифи морфофункционалі ва навъњои бофтаи устухони.
2. Сохтори (компонентњои) бофтаи устухони.
3. Остеобласто. Сохтори микроскопии, љойгиршави ва вазифањо.
4. Остеоцитњо. Сохтори микроскопии, љойгиршави ва вазифањо.
5. Остеокласто. Манбаи инкишоф , сохтори микроскопии, љойгиршави ва ањамияти функционали.
6. Њуљайрањои бофтаи устухони, сохт ва вазифаи онњо.
7. Сохт ва мавзеи љойгиршавии бофтаи устухони дуруштнах дар организм.
8. Сохт ва мавзеи љойгиршавии бофтаи устухони лавњачанок.
9. Унсурњои таркибии устухонпарда ва андарунпарда (эндост).

Мавзў: Бофтањои мушакї.

1. Аломатњои асосии морфологии бофтањои мушакї.
2. Таснифи гистогенетикии бофтањои мушакї.
3. Нањои бофтаи мушаки суфта, манбаи инкишоф ва љойгиршавии онњо.
4. Сохти тори мушаки кўндаланграх.
5. Сохти миофибриллањои бофтаи мушаки кўндаланграх дар зери микроскопи рўшноигї ва электронї.
6. Сохт ва фаъолияти миосинњои суфта.
7. Навъњо, сохт ва вазифањои кардиомиоситњо.

Мавзў: Бофтаи асаб.

1. Манбаи инкишоф ва гистогенези бофтаи асаб. Унсурњои таркибии бофтаи асаб.
2. Таснифи морфологї ва љойгиршавии њуљайрањои асаб.
3. Таснифи функционали ва љойгиршавии њуљайрањои асаб. Камонаки рефлекторї.
4. Сохти њуљайрањои асаб аз рўи нишондоди микроскопии муќаррарї ва электронї.
5. Мафњум дар бораи сохт ва вазифаи нейروفибриллањо ва моддаи хроматофили.
6. Тасниф ва вазифаи њуљайрањои њамсафар (нейроглия).
7. Навъњо ва сохти нањои асаб.
8. Макроглияњо. Намудњо, љойгиршави ва вазифањои онњо.
9. Микроглияњо. Манбаи инкишоф ва ањамияти онњо.

Мавзў: Системаи асаб - 1

1. Манбаи инкишоф ва гистогенези системаи асаб.
2. Сохти гистологии гирењњои асаби њароммаѓз.
3. Сохти гистологї, љойгиршавии гирењњои вегетативї.
4. Сохти гистологии моддаи хокистарранг ва сафеди њароммаѓз. Фарќияти онњо
5. Ядро чист? Ядроњои њароммаѓз ва ањамияти функционалии онњо.
6. Асаби канорї, таркиби бофтави пардањои он.

Мавзў: Системаи асаб – 2

1. Инкишофи љанинии маѓзи сар.
2. Ањамияти функционалии маѓзча. Љойгиршавии моддаи хокистарранг ва моддаи сафед дар маѓзча.
3. Сохти кишри маѓзча. Таркиби њуљайравии он.
4. Нањои асаби афферентї ва эфферентии маѓзча.
5. Тавсифи умумї ва ањамияти функционалии кишри нимкурањои калони маѓзи сар.
6. Мафњум дар бораи ситоархитектоника ва миелоархитектоникаи нимкурањои калони маѓзи сар.

Мавзў: Узвњои њискунанда. Узви босира ва шомма.

1. Мафњум дар бораи анализатор ва қисмњои он. Назарияи И.П. Павлов дар бораи анализаторњо.
2. Таснифи узвњои хис.
3. Манбањои инкишофи узви босира.
4. Пардањои курраи чашм ва таркиби бофтави онњо.
5. Сохти пардаи фиброзї (сафедпарда) ва бофтањое, ки онро ташкил медињанд. Вазифаи пардаи фиброзї.
6. Сохти гистологї ва ањамияти функционалии ќарниии чашм.
7. Таркиби њуљайравии (њуљайрањои асаб) шабаќия. Минтаќањои синаптикї.
8. Њуљайрањои њисќабулкунандаи (фоторесепторњо) шабаќия, хусусиятњои сохт ва ањамияти онњо.
9. Љињозњои функционалии чашм ва ањамияти онњо.

Мавзў: Узвњои њис. Узви зоиќа, сомеа ва мувозинат.

1. Сохти гўши беруна.
2. Сохти гўши миёна.
3. Канали серѓишои њалзун, деворањо ва таркиби бофтави он.
4. Наќшаи умумии сохти узви морпеч (Корти).
5. Њуљайрањои эњсоскунандаи узви морпеч.

6. Сохти тольһой сомеа ва аһамияти онһо.

7. Сохти доғи сомеа ва аһамияти онһо.

Мавзў: Системаи дилу рағһо.

1. Инкишоф ва таснифи рағһои хунгард.

2. Сохти умумии девораи рағһои хунгард

3. Тасниф ва хусусиятһои сохти шараёнһо.

4. Хусусиятһои сохти шараёни навъи мушакӣ, чандирӣ ва омехта. Фарқияти онһо аз һамдигар.

5. Хусусиятһои сохт ва хусусиятһои функционалии муйрағһо (гемокапиллярһо).

6. Навъһои муйрағһо (капиллярһо) вобаста ба сохт ва кутр(диаметр)

7. Тасниф ва хусусиятһои функционалии варидһо (венаһо).

8. Манбаи инкишоф ва сохти девораһои дил.

9. Таркиби бофтавии эндокард, миокард ва эпикард.

Мавзў: Узвһои хунофарӣ ва таъминкунандаи сироятнопазирӣ. Гурўһи марказӣ.

1. Тавсифи умумӣ ва морфофункционалӣ ва таснифи узвһои хунофар ва таъминкунандаи сироятнопазирӣ.

2. Инкишофи ланинии мағзи сурхи устухон. Пайкар (строма) ва паренхима

3. Сохти микроскопии мағзи сурхи устухон.

4. Тавсифи умумӣ ва вазифаһои ғадуди лӯғар(тимус) һамчун узви марказии Т-лимфопоэз.

5. Сохт ва таркиби бофтавии моддаи кишрӣ ва мағзии ғадуди лӯғар (тимус). Монеаи байни хун ва ғадуди лӯғар (гематотимусӣ).

6. Мафъум дар бораи таназули синну солӣ ва аксиденталии ғадуди лӯғар (тимус).

Мавзў: Узвһои хунофарӣ ва таъминкунандаи сироятнопазирӣ. Гурўһи канорӣ.

1. Манбаи инкишоф, вазифаһо ва тавсифи умумии гиреъһои лимфатикӣ (зулолаві),

2. Хусусиятһои сохти микроскопии моддаи кишрӣ ва мағзии гиреъһои лимфатикӣ.

3. Синусһои гиреъһои лимфатикӣ, сохт ва аһамияти функционалии онһо.

4. Манбаи инкишоф, вазифаһо ва тавсифи умумии испурч.

5. Хусусиятһои сохти микроскопии лаъми (пулпаи) сурх ва сафеди испурч.

6. Хусусиятһои гардиши хун дар испурч. Мафъум дар бораи гардиши хуни сарбаста ва сарнобастаи испурч.

Мавзў: Системаи эндокринӣ. Гурўһи марказӣ.

1. Тавсифи морфофункционалии умумӣ ва таснифи ғадудһои усораъосилкунандаи дохилӣ (эндокринӣ).

2. Мафъум дар бораи гормонһо, тавсифи умумии онһо, роли гормонһо дар танзими аһамияти вазифаһои организм.

3. Сохт ва аһамияти функционалии гипоталамус. Тавсиф ва гормонһои гипоталамус.

4. Манбаёи инкишофи гипофиз.

5. Њиссаи пеши гипофиз. Хусусиятһои сохт ва таснифи эндокриноситһо.

6. Сохт ва вазифаһои ъиссаи мобайнӣ ва акйиби гипофиз.

7. Сохт ва вазифаһои эпифиза (ғадуди санавбар).

Мавзў: Системаи эндокринӣ. Гурўһи канорӣ.

1. Манбаёи инкишоф ва вазифаһои ғадуди сипаршакл.

2. Сохти микроскопии њубобчаёи (фолликулаи) ғадуди сипаршакл.

3. Тағйирёбии сохти фолликулаё вобаста аз њолати функционалии ғадуди сипаршакл.

4. Сохти микроскопӣ, аһамияти функционалии ғадуди назди ғадуди сипаршакл.

5. Манбаи инкишоф ва сохти моддаи кишрии ғадуди болои гурда.

6. Минтақаёи моддаи кишрӣ, хусусиятһои морфологӣ ва гормонһои онһо.

7. Манбаи инкишоф, сохт ва вазифаһои моддаи мағзии ғадуди болои гурда.

Мавзў: Системаи њозима. Узвһои ковокии даъон. Њалк ва сурхрўда.

1. Тавсифи морфофункционалии кйсмёи системаи њозима.

2. Хусусиятһои сохти ковокии даъон.

3. Сохт ва вазифаһои забон. Навъһои пистонакёи забон, сохт ва вазифаһои онҳо.

4. Њалкаи лимфоэпителии Пирогов. Вазифаһо ва сохти бодомакё.

5. Сохт ва вазифаһои дандон. Сохти микроскопӣ, таркиби химиявии мино, дентин, семент.

6. Хусусиятһои сохти кйсмёи гуногуни њалк.

7. Манбаёи инкишофи сурхрўда. Хусусиятһои сохти девораи сурхрўда дар кйсмёи гуногуни он.

Мавзў: Системаи њозима (меъда, рўдаи борик ва ғафс).

1. Манбаи инкишоф ва вазифаһои меъда.

2. Релеф ва таркиби бофтавии пардаёи меъда

3. Сохт ва хусусиятһои функционалии ғадудёи меъда.

4. Таркиби њульайравӣ ва вазифаһои ғадудёи аслии меъда.

5. Манбаи инкишоф, сохт ва вазифаһои рўдаи борик.

6. Сохти микроскопии бофтаи рўйпушкунандаи рўдаи борик.

7. Сохт ва вазифаһои рўдаи ғафс.

8. Фарқиятһои рўдаи борик аз рўдаи ғафс.

Мавзў: Ғадудёи калони системаи њозима (љйгар, ғадуди зери меъда ва ғадудёи калони луобъосилкунанда даъон).

1. Инкишоф ва вазифаһои лйгар.

2. Сохти љигар. Воњиди сохт ва вазифавии љигар.
3. Сохти микроскопии хиссачаҳои љигар.
4. Хусусиятҳои сохт ва вазифаҳои њуљайраҳои девораи мўйрагҳои синусоидии љигар.
5. Гардиши хуни љигар.
6. Манбаи инкишофи ва характеристикаи умумии ғадуди зери меъда.
7. Гистофизиологияи қисми экзокринии ғадуди зери меъда.
8. Сохт ва вазифаҳои қисми эндокринии ғадуди зери меъда.
9. Тавсифи умумии ғадудҳои ковокии дањон, манбаи инкишоф ва таснифи онњо.
10. Ғадудҳои калони оби дањон. Фарќи онњо вобаста ба сохт.

Мавзў: Пўст ва њосилаҳои он.

1. Манбаҳои инкишоф ва вазифаҳои пўст.
2. Сохти пўстпарда (эпидермис) дар қисмҳои гуногуни пўсти бадан, тавсифи раванди шахшулшавӣ.
3. Манбаи инкишоф ва сохти пўсти асли (дерма).
4. Ғадудҳои пўст, тасниф, вазифаҳо ва намудҳои тарашуњњосилкунӣ.
5. Сохт ва вазифаҳои ғадудҳои араќзо.
6. Сохт ва вазифаҳои ғадудҳои чарбзо.
7. Мўй. Сохт ва намудҳои он.

Мавзў: Системаи нафаскашӣ.

1. Манбаи инкишофи узвҳои системаи нафаскашӣ.
2. Сохт ва ањамияти функционалии ковокии бинӣ.
3. Сохт ва ањамияти функционалии њалќ.
4. Сохти девораи хирной ва ањамияти функционалии он.
5. Хусусиятҳои софти дарахти бронхиали (ќутрашон калон, миёна, хурд ва бронхиолаҳо).
6. Қисми респиратории шуш. Мафњум дар бораи атсинус.
7. Сохт ва вазифаҳои девораи њубобчаҳои шуш (алвеолаҳо). Монеаи байни хун ва њавои алвеолаҳо (монеаи аэрогематикӣ).

Мавзў: Системаи њиролӣ.

1. Марњилаҳои инкишофи њанинии гурда.
2. Сохти гурда, моддаи ќишрӣ ва мағзии он. Навъҳои нефрон.
3. Воњиди сохт ва вазифавии гурда ва сохти он.
4. Марњилаи якуми пешобњосилкунӣ. Унсур ва шароите, ки ба ин раванд мусоидат мекунад.
5. Марњилаи дуюми пешобњосилкунӣ. Унсур ва шароите, ки ба ин раванд мусоидат мекунад.
6. Марњилаи сеюми пешобњосилкунӣ. Унсурњое, ки ба ин раванд мусоидат мекунад.
7. Гардиши хуни гурда. Хусусиятҳои фарќкунандаи гардиши хуни ќишрӣ ва наздимағзӣ (юкстамедуллярӣ)
8. Системаи эндокринии гурда.
9. Наќшаи умумии сохти маљроғоњњи пешобхориљкунанда.

Мавзў: Системаи таносули мардона.

1. Манбаи инкишоф ва вазифаҳои нутфадон.
2. Сохти нутфадон
3. Сохти девораи найчаҳои печутобхўрдаи таносулии нутфадон.
4. Вазифаи эндокринии нутфадон (њуљайраҳои Сертолі).
5. Нутфаофарӣ (сперматогенез).
6. Манбаи инкишоф, вазифаҳо ва хусусиятҳои сохти ғадуди ологи таносул (простата).

Мавзў: Системаи таносули занона.

1. Сохт ва вазифаҳои тухмдон.
2. Марњилаҳои инкишофи њисми зард ва ањамияти функционалии он.
3. Вазифаи эндокринии тухмдон. Танзими (нейрогуморалӣ) фаъолияти тухмдон ба воситаи њормонњо ва системаи асаб.
4. Тухмофарӣ (овогенез).
5. Манбаҳои инкишоф, ањамияти функционалӣ ва хусусиятҳои сохти тухумроњаҳо (наии бачадон).
6. Манбаҳои инкишоф, ањамияти функционалӣ ва сохти бачадон.
7. Хусусиятҳои сохт ва ањамияти функционалии эндометрий.
8. Хусусиятҳои сохт ва ањамияти функционалии миометрий.

Мавзў: Инкишофи њанини одам.

1. Марњилаҳои инкишофи њанини одам.
2. Бордоршавӣ, марњилаҳо ва омилҳои он.
3. Таќсимшавии зигота.
4. Васлшавии (имплантатсия) бластосиста ва марњилаҳои он.
5. Навъҳо ва марњилаҳои гастрӯлятсия.
6. Таъсисшавии баргакҳои њанини.
7. Узвҳои ғайриљанини ва ањамияти онњо дар инкишофи њанини одам.
8. Косилшавии њамроњаќ, вазифаҳо ва сохти он.

Мудири кафедра н.и.т., дотсент

З.Н. Соњибова